

תשובה: עס איז דא א הנחה עצמית וואס איז נאך העכר פון רא'י דחכמה.

שאלה: וואס איז הנחה עצמית.

תשובה. הוד כ"ק אאמו"ד הרה"ק האט מיר געזאגט אויף א יחידות — כסלו תרס"ד — א הנחה עצמית איז ביי א חסיד'ישען דאוונער' נאך א הכנה טובה פאר'ן דאוונען פון א טיפע התבוננות פון דעם נפש השכלי.

עס איז פאראן א מאמר כ"ק רבנו הזקן, וואס ער האט געזאגט ברבים קומענדיג דעם ערשטן מאל פון מעזריטש:

דע מה למעלה ממך. פי' אז דאס וואס איז למעלה איז דאס ממך, היינו אז די גאנצע מציאות פון די ספירות ווערט נתהווה נאר דורך אתערותא דלתתא פון עבודת הנבראים.

בהתאם מיט דעם מאמר דארף מען פארשטיין אין דעם ענין פון הנחה עצמית. אז עס איז ניט שייך צו פרעגן וואס איז דאס הנחה עצמית, ווייל דאס איז תלוי ביי יעדערן לפי אופן מדריגת עבודתו, אזוי איז דער מציאות הענין.

שאלה:

לכאורה, חסידות פסק'נט דאך ניט אזוי, נאר אז די ספירות זיינען אלעמאל פאראן.

תשובה:

אודאי זיינען ספירות אלע מאל פאראן, אבער דער וואס איז זיך ניט עוסק אין דער עבודה פון תפלה, היינו אז ביי אים איז דער לימוד החסידות מער ניט ווי גוטע און טיפע סברות שכלים און דער פסק הלכה פון חסידות איז ניט נוגע צום ענין העבודה,

בלייבט ער נאך דעם לערנען דער זעלביגער ענין ואביון ווי פאר דעם לערנען.

(משיחת יום ב' דחומה"ס תש"ד בעת הסעודה. סה"ש תש"ד ע' 21 ואילך)

"די עצה אראפצונעמען מדות תקיפים איז דורך אהבת רעהו"

ט. מורי הרשב"ץ האט דערציילט, אז זייענדיג דעמאלט אין קרעמענטשוג האט ער געהערט דעם פאלגענדן סיפור: דער שרש פון חסידי חב"ד אין קרעמענטשוג זיינען געווען צווי שוואגערס, ר' ברוך און ר' שמואל, תמריס איידעמס. זיי זיינען געווען גרויסע בעלי צורה און תקיפים בדעתם. זיי זיינען נאך געווען בחיי הוד כ"ק רבנו הזקן, זיי האבען געזען דעם רבי'ן איין מאל, אבער זי זיינען ניט צוגעקלעפט געווארן. ערשט נאכדעם ווען הוד כ"ק אדמו"ר האמצעי איז געווען אין קרעמענטשוג זיינען זיי געווארן מקושרים.

ר' שמואל איז געווען זייער א תקיף, מיט מדות תקיפים. אין יאר תקצ"ד איז ער געפארן אין ליובאוויטש צום צמח צדק, האט דעד צמח צדק אים געזאגט, אז די עצה אראפצונעמען מדות תקיפים איז דורך אהבת רעהו, ווי ער זאגט אין אגה"ק

בפרק הנ"ל. לתקוע אהבת רעהו בלבד, און אז מען האט אהבת רעהו ווערט מען אהובי ידידי פון הוד כ"ק רבנו הזקן, ווי ער זאגט דארט אין אגה"ק בתחלת דבריו! וע"כ אהובי ידידי נא

ונא וכו' לתקוע אהבת רעהו בלבד.

האט ר' שמואל א פרעג געטאן דעם רבי'ן הצ"צ: דארף מען דאך האבן א רעהו? — וואס בגדר מעלתו איז באמת געווען אן ארט אויף די שאלה —

האט הוד כ"ק אאמו"ד הרה"ק צמח צדק געענטפערט: א איש פשוט איז רעהו.

ווען ר' שמואל איז ארויסגעגאנגען פון יחידות פון רבי'ן הצ"צ, האט ער געזאגט: צוגענומען האט ער ביי מיר, צי ער קען געבען וועט מען זען.

ר' שמואל'ס דרך איז געווען מאריך זיין שטארק בתפלה, אבער ארויסגייענדיג פ'ן די יחידות איז ער געווען אזוי מבולבל, אז ער האט דריי טעג ניט געקענט צונויפנעמען די מחשבות אויף דאוונען באריכות. נאכדעם איז ער אוועקגעפארן אהיים און האט זיך ניט געוויזן דריי יאר אין ליובאוויטש.

נאך דריי יאר איז ער געקומען אין ליובאוויטש און אריינגייענדיג צום צמח צדק אויף יחידות האט ער געזאגט:

רבי, איך האב שוין א רעהו. פון דעמאלט אן האט ער אנגעהויבען רופן דעם צ"צ מיט'ן נאמען "רבי".

"א הנחה עצמית איז ביי א חסיד'ישען דאוונער" (...יג. אז מען האט געהערט הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק פארברענגען — בכלל דארף מען דאך א הכנה צו זיין א כלי לקבלה, אבער דעמאלט — איז געווארן דער ביטול בדרך ממילא, מיט א הנחה דרא'י דחכמה.

שאלה: דער סדר המדריגות אין שכל, איז דאך הנחה א סך נידעריגעד פון רא'י דחכמה.

"שבכל מעמד ומצב איזה שיהי' מקושר

הוא אל הרבי"

יד. ומזה למדים הוראה בעבודתנו:

כאשר חסיד עושה חשבון — אליבא דנפשי — במה מתבטאת השייכות וההתקשרות שלו אל הרבי, יודע הוא שאין לו שום ציור בגודל ההפלאה של הרבי, ולאידך יודע הוא היטב פחיתותו כו'.

ונוסף על עצם ריחוק הערך בין החסיד לרבי, הרי גם ההתקשרות של החסיד אל הרבי — שנותן "מעמד", לפעמים מצייט אל הרבי ומקיים רצונו, שומע מאמר ולומדו ומבינו — אינה אלא בענינים החיצוניים של הרבי, ועוד והוא העיקר, שההתקשרות מצדו היא התקשרות חיצונית בלבד, שלכן "התעפי עיניך בו ואיננו..."

ואעפ"כ, צריך לידע שבכל מעמד ומצב איזה שיהי' מקושר הוא אל הרבי. "עס איז פארפאלן"... כיון שהתקשר אל הרבי פעם אחת, נשאר הוא מקושר אל הרבי בכל המצבים שיהי' בהם, וע"ד האמור בענין "תרח אבי אברהם", שזוהי התקשרות של אב ובן, ועאכו"כ בנוגע להתקשרות של רבי וחסיד, שהיא באופן נעלה יותר מאור ומאור, אב ובן, עצם והתפשטות וכו', וכוללת את כולם.

(משיחת ליל ב' דהג הפסח תשי"ג תו"מ ה"ה ע' 79)

נקודות מהתוועדות ט"ו אלול תשע"א 770, שהתוועד הרה"ח ר' יצחק שפרינגער ע"ה:

בשביעי של פסח תש"ד, הלכנו לתהלכה לוויילאמסבורג, ולמחרת באחרון של פסח, בסעודת משיח, הרבי אמר שכל א' שהלך לתהלכה יגיד "לחיים". אני אמרתי "לחיים", והרבי שאל אותי "האם הלכת?" עניתי שכן, הלכתי. הרבי שאל: "האם דיברת?" ועניתי שלא (הרי א"א לשקר). אז הרבי אמר לי, שלא לדחות (נישט צו אפלייגן), צריכים לדבר. - וסיכם הר"י: במילא, צריכים לדבר.

..הרבי רוצה מאתנו פועל ממש. כשהרבי הרי"ץ הי' חולה, אז החסידים נתנו לרבי שנים מהחיים שלהם לבי. אבל היום, החסידים לא היו נותנים שנים, אלא הם מוכנים לתת כל החיים שלהם, אך עכ"ז הרבי רוצה פר"מ.

פעם הרב חודקוב שאל אותי, הבחורים שנוסעים למבצעים ביום ששי, מתי הם קוראים שנים מקרא ואחד תרגום. אז שאלתי א' הבחורים, והוא ענה לי שהוא קורא בדרך, ברכבת. וכך עניתי לר' חודקוב. איני יודע אם זה הגיע מהרבי או לא, אבל הרבי טובע פר"מ.

צריכים לערוך חשבון הנפש מדוייק על איפה אוהזים. אצלנו, אנחנו יודעים בדיוק מה צריכים לעשות. - "ויברך דוד את הוי"ו הוא ר"ת "ודאי". כל העולם כולו מסופק, אבל אנחנו, הרבי לימד אותנו בדיוק מה לעשות, ואנחנו צריכים להביא הדברים לפועל: שמירת לבושי הנפש, שקידה והתמדה בלימוד, טראכטן א ווארט חסידות לפני התפילה, בפרט בשבת, בזה הרי הרבי מתענג, לזה הרבי מסר את עצמו בשיל הבחורים, וכו' וכו', והכל יודעים את זה. ועי"ז נגרום נח"ר לרבי, וזה יביא לידי התגלותו - הרבי פעם אמר שכשמשיח יגיע יהי' התוועדות - שיהי' בקרוב ממש.

(לז"נ הרה"ח ר' יצחק שפרינגער ע"ה, משגיח ומשפיע בישיבת תות"ל המרכזית - 770, שנפטר השבוע. הקיצו ורננו שוכני עפר והוא בתוכם.)

"כשנמצאים במעמד ומצב של חושך, אי-אפשר לעשות חשבונות"

1. ענין זה נוגע גם לסדר העבודה:

יכול משהו לחשוב שעבודתו צריכה להיות בסדר מסודר: לכל לראש - לחשוב על עצמו, על בני ביתו, ואח"כ על אחרים. ובלשון הכתוב "וכפר בעדו ובעד ביתו (ואח"כ) ובעד כל קהל ישראל". והמענה לזה - שהסדר ד"וכפר בעדו ובעד ביתו (ואח"כ) ובעד כל קהל ישראל" שייך לעבודת כהן גדול ביוהכ"פ בבית המקדש, משא"כ כשנמצאים במצרים, בזמן הגלות, במעמד ומצב של חושך, אי-אפשר לעשות חשבונות בנוגע לסדרי העבודה, שתחילה תהי' העבודה עם עצמו ובני ביתו ואח"כ עם אחרים, אלא צריכים לעשות כל מה שיכולים תיכף ומיד, ללא סדרים וללא חשבונות.

וכשם שאין לעשות חשבונות בנוגע להקדמת העבודה עם עצמו לעבודה עם הזולת, כמו כן אין לעשות חשבונות בעבודה עם הזולת ע"ד הסדר הרגיל מן הקל אל הכבד, לפעול תחילה בדבר קל, ואח"כ דבר כבד יותר, אלא יש לעשות כל מה שיכולים לעשות, ללא סדר וללא חשבונות.

ולדוגמא: גם כשמדברים עם יהודי שלא יודעים בדיוק מעמדו ומצבו בהנחת תפילין - צריכים לדבר עמו בנוגע ללימוד פרק תניא קודם התפלה...!

-בניקאלייב הי' יהודי משכיל שאהב ללמוד חסידות, והי' נוהג ללמוד לקוטי-תורה בערב שבת, וכשהחשיך היום הי' עושה מה שעושים בלילה של ימות החול...

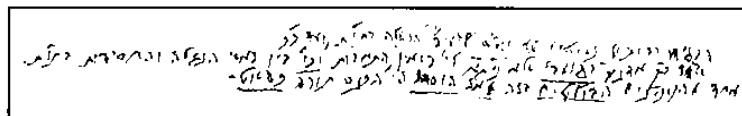
לכאורה יש מקום לתמיהה: היתכן?! כשאינני יודע מעמדו ומצבו בשמירת שבת - אדבר עמו אודות לימוד תניא...?! והמענה לזה - שנמצאים אנו בזמן של שריפה רח"ל, ובזמן של שריפה לא עושים חשבונות, ולא מתנהגים ע"פ סדר מסודר, חוטפים ומצילים כל מה שיכולים להציל!

(...)וע"י העבודה באופן של חפזון באים להגאולה העתידה, עלי נאמר "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו".

(משיחת ש"פ שמיני תשי"ב. תו"מ ח"ה ע' 173)

כתב יד קודש

הקפידו רבותינו נשיאנו ע"ד תוקף לימוד הנגלה בתו"ת, ועד כ"כ שאמר כ"ק אדנ"ע בפומבי שלא ניחא לי' כשאין התחרות וכו' בין ראשי הנגלה והחסידות בתו"ת. אחד מהענינים הבולטים זה מאז הוסדה הי' הכנס תורה כפשוט.